

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
INSTITUCIJE OMBUDSMANA ZA ZAŠTITU POTROŠAČA
U BOSNI I HERCEGOVINI
ZA 2008. GODINU

Broj: 01/03-08-16-1-444/09

Sarajevo, april 2009. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	NALAZI I PREPORUKE	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	5
3.	Sistem internih kontrola	6
4.	Planiranje i izvršenje budžeta	6
5.	Javne nabavke	7
III	KORESPONDENCIJA	8

Prilog: Tabela 1. Odobreni i izvršeni budžet za 2008. godinu

I MIŠLJENJE REVIZORA

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Institucije ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH** (u daljnjem tekstu: Institucija) i usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2008. godine.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Institucije je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 33/07) i Pravilnikom o računovodstvu budžeta institucija Bosne i Hercegovine broj 01-St4-16-1810/05. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Institucije sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima na temelju revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 12/06), INTOSAI revizijskim standardima ("Službeni glasnik BiH" broj 5/01) i Međunarodnim standardima revizije (ISA). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze te da je poslovanje u skladu sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka s ciljem pribavljanja revizijskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Pri procjeni rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući te osiguravaju osnovu za mišljenje revizora.

Mišljenje:

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Institucije prikazuju istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31. decembar 2008. godine, rezultate poslovanja i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje Institucije u toku 2008. godine bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na slabosti u provođenju pojedinih procedura javnih nabavki (tačka 5. Izvještaja).

Sarajevo, 23.04.2009. godine

Zamjenik generalnog revizora
Dževad Nekić

Generalni revizor
Milenko Šego

II NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

Zakonom o zaštiti potrošača ("Službeni glasnik BiH" broj: 25/06) definisan je Ombudsman za zaštitu potrošača u BiH (u daljem tekstu: Institucija) kao nezavisna institucija uspostavljena s ciljem unapređenja dobrog i efikasnog provođenja politike zaštite potrošača u BiH. Institucija ima svojstvo pravnog lica sa svim pravima i odgovornostima iz svoje nadležnosti. Institucijom rukovodi ombudsman koji je odgovoran za trošenje budžetskih sredstava i zakonitost rada. Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, kao i način rada Institucije utvrđuje se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji koji donosi ombudsman uz prethodnu saglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. U okviru svoje nadležnosti Institucija obavlja, posebno sljedeće poslove:

- Pruža informacije o pravima i obavezama potrošača i daje podršku udruženjima potrošača u njihovim aktivnostima;
- Prati ili predlaže aktivnosti u vezi sa odnosom kompanija - potrošač, kako je regulisano Zakonom o zaštiti potrošača, propisima koji regulišu obligacione odnose ili nekim drugim zakonom;
- Istražuje aktivnosti na tržištu usmjerene prema potrošaču po službenoj dužnosti ili tragom žalbi i koordinira svoje aktivnosti sa entitetskim tržišnim inspekcijama;
- Donosi odluke i preduzima druge mjere u slučajevima pritužbi potrošača ili kršenja dobrih poslovnih običaja;
- Preporučuje upotrebu određenih uslova ugovora u ugovorima koji se koriste u posebnim sektorima poslovanja;
- Pregovara sa predstavnicima određenih trgovinskih udruga o modelima ugovora koji se primjenjuju u specifičnim sektorima poslovanja;
- Predlaže i inicira rješavanje potrošačkih sporova primjenom mehanizma za alternativno rješavanje sporova;
- Predlaže Vijeću za zaštitu potrošača BiH i Vijeću ministara BiH potrebna poboljšanja Zakona o zaštiti potrošača te doprinosi usmjeravanju i efikasnosti politike u području zaštite potrošača;
- Istražuje uticaj drugih inicijativa organa vlasti na zaštitu potrošača.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Institucije za 2007. godinu, o čemu je sastavljen Izvještaj. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti opisane u izvještaju i Instituciji je sugerisano da ih razmotri te da preduzme određene aktivnosti kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljem poslovanju.

Institucija je u propisanom roku od 60 dana, saglasno odredbama člana 16. stav 3. Zakona o reviziji institucija BiH, dostavila Odgovor o preduzetim aktivnostima radi

prevazilaženja slabosti i nepravilnosti koje su identifikovane u Izvještaju o reviziji za 2007. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije date u Izvještaju o reviziji za 2007. godinu i preporuke date u pismu rukovodstvu za 2008. godinu te uvidom u preduzete aktivnosti, utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke:

- Institucija je sačinila dokument okvirnog budžeta Institucije, doradila postojeće interne akte i usvojila nove akte koji su nedostajali u 2007. godini (Pravilnik o internoj kontroli, Pravilnik o postupku direktnog sporazuma i registar javnih nabavki); uspostavljena je komunikacija sa Agencijom za javne nabavke BiH; uvedeno je mjesečno izvještavanje kontinuiranog praćenja izvršenja budžeta.

Realizacija preporuka u toku:

- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta usvojen je 13.03.2008. godine. U toku su aktivnosti na popuni potrebnih kadrova u skladu sa sistematizacijom radnih mjesta.

3. Sistem internih kontrola¹

Institucija je unaprijedila sistem internih kontrola, usvojen je Pravilnik o internoj kontroli (broj: 01-1-02-256/08 od 29.09.2008. godine) i niz drugih internih akata, pravila i procedura kojim se regulišu značajni troškovi potrošnje. Takođe, pokrenute su aktivnosti zapošljavanja potrebnih kadrova. Uočene slabosti sistema internih kontrola odnose se na propuste vezane za planiranje budžeta i provođenje procedura javnih nabavki.

Preporuka: Rukovodstvo Institucije treba da i dalje jača i dograđuje sistem internih kontrola u svim poslovnim procesima. Uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola najviše će koristiti rukovodstvu jer takav sistem osigurava zakonitost poslovanja u svim segmentima.

4. Planiranje i izvršenje budžeta

Budžet Institucije za 2008. godinu odobren je u iznosu 657.606 KM, a realizovan u iznosu 317.757 KM, što je manje za 339.848 KM od planiranog ili sa 48% (vidjeti tabelu 'Odobreni i izvršeni budžet za 2008. godinu' u prilogu br. 1.). Tokom 2008. godine nije vršena promjena strukture rashoda.

¹ Interna kontrola je skup postupaka koje oblikuje uprava, rukovodioci i ostali zaposleni sa svrhom sticanja razumnog uvjerenja u pogledu postizanja ciljeva na području sljedećih kategorija: 1) uspješnost poslovanja, 2) pouzdanost finansijskih izvještaja i 3) usklađenost sa primjenjivim zakonima i propisima.

Institucija je počela sa radom u februaru 2007. godine. Prvi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji usvojen je 13.03.2008. godine. Zbog kašnjenja sa usvajanjem istog, kasnilo se i sa implementacijom sistematizacije radnih mjesta. Institucija nije izvršila popunu radnih mjesta u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji (planirano 10 zaposlenih, ostvareno 4 zaposlena) što je uticalo na nizak procenat realizacije budžeta.

Preporuka: Institucija treba unaprijediti sistem internih kontrola ovog procesa i procijeniti optimalan broj izvršilaca i realan iznos potrebnih sredstava.

5. Javne nabavke

Revizija je ustanovila slabost sistema internih kontrola u dijelu provođenja procedura javnih nabavki koje nisu značajnije uticale na istinitost i vjerodostojnost finansijskih izvještaja i pravilnost poslovanja. Ipak skrećemo pažnju rukovodstvu da preduzme odgovarajuće mjere kako se uočene slabosti ne bi ponavljale.

Navedeni propusti odnose se na proceduru izbora dobavljača za gorivo i nabavku roba i usluga prema Odluci br. 01-1-12-162/08 od 09.05.2008. koja obuhvata nabavku kompjuterske opreme, usluge održavanja kompjuterske opreme, nabavku softvera, nabavku kompjuterskog materijala i nabavku ostalih uredskih mašina.

Dalje je ustanovljeno da je Institucija za dvije procedure konkurentskog zahtjeva objavila Obavještenje o nabavci u „Službenom glasniku BiH“, a nije uputila konkurentske zahtjeve za dostavljanje ponuda u skladu sa članom 46. stav (1) Zakona. Navedene procedure odnose se na: usluge pranja vozila (ukupni troškovi iznose 833,00 KM) i nabavku prema Odluci br. 01-1-12-190/08. od 02.06.2008. koja se odnosi na nabavku materijala za čišćenje, ostalog potrošnog materijala i unutrašnje reprezentacije (u ukupnom iznosu cca 3.000 KM).

Preporuka: Institucija treba da analizira uočene propuste kako bi osigurala dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama i kako se isti propusti ne bi više ponavljali. Sugerišemo konsultovanje Agencije za javne nabavke BiH za sve nejasnoće i dileme tokom provođenja procedura nabavki.

III KORESPONDENCIJA

Instituciji je uručen Nacrt izvještaja o reviziji za 2008. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Institucija nije dostavila komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvještaja o reviziji. Po tom osnovu ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj dostavljen klijentu bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji.

Revizioni tim:

Munevera Baftić, viši revizor

Mirela Bošnjak, revizor

Anisa Fejzić, pomoćni revizor

Odobreni i izvršeni budžet za 2008. godinu

INSTITUCIJA OMBUDSMANA ZA ZAŠTITU POTROŠAČA U BIH

Red. broj	Vrsta rashoda	Odobreni budžet	Promjena strukture budžeta	Ostala povećanja budžeta	Ukupno budžet (3+4+5)	Izvršenje budžeta	Razlika (6-7)	Procenat (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Tekući izdaci	607,605	0	0	607,606	267,835	339,770	44
1.	Plaće uposlenih	251,319	0	0	251,319	132,041	119,278	53
2.	Naknade troškova uposlenih	87,283	0	0	87,283	18,293	68,990	21
3.	Putni troškovi	43,817	0	0	43,817	3,842	39,975	9
4.	Izdaci telefonskih i pošt.usluga	30,185	0	0	30,185	7,499	22,686	25
5.	Izdaci za energiju i kom. usluge	19,834	0	0	19,834	1,490	18,344	8
6.	Nabavka materijala	32,132	0	0	32,132	8,476	23,656	26
7.	Izdaci za usl. prevoza i goriva	12,658	0	0	12,658	4,555	8,103	36
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	44,413	0	0	44,413	44,328	85	100
9.	Izdaci za tekuće održavanje	21,908	0	0	21,908	6,417	15,491	29
10.	Izdaci za osiguranje	4,869	0	0	4,869	2,655	2,214	55
11.	Ugovorene usluge i druge usluge	59,187	0	0	59,187	38,239	20,948	65
II	Kapitalni izdaci	50,000	0	0	50,000	49,922	78	100
1.	Nabavka zemljišta	0	0	0	0	0	0	0
2.	Nabavka građevina	0		0	0	0	0	0
3.	Nabavka opreme	50,000	0	0	50,000	49,922	78	100
4.	Nabavka ostalih stalnih sreds.	0	0	0	0	0	0	0
5.	Rekonstrukcija i inves.održ.	0	0	0	0	0	0	0
III	Tekući grantovi	0	0	0	0	0	0	0
IV	Ukupan budžet	657,606	0	0	657,606	317,757	339,848	48
	Broj zaposlenih	10			10	4	6	40